

GGD
Amsterdam

#1

nov
2019

Is de slechtere mentale gezondheid van jongeren met overgewicht het gevolg van pesten?

Is de slechtere mentale gezondheid van jongeren met overgewicht het gevolg van pesten?

Bijna een kwart van de Amsterdamse jongeren heeft overgewicht of obesitas. Het hebben van overgewicht kan niet alleen de fysieke gezondheid, maar ook de mentale gezondheid van jongeren negatief beïnvloeden. De literatuur is helaas niet eenduidig over de eventuele relatie tussen overgewicht en mentale gezondheid bij jongeren. Een aantal studies vond een associatie met onder andere depressie, suïcidaal gedrag, angststoornissen, gedragsproblemen en een laag zelfbeeld, terwijl andere studies geen bewijs voor deze associaties vonden. Mogelijk kunnen deze verschillen worden verklaard door indirecte associaties tussen overgewicht en mentale gezondheid, bijvoorbeeld via pesten.

Hoe hebben we overgewicht, pesten en mentale gezondheid gemeten?

Voor het onderzoek zijn gegevens gebruikt van tweede en vierde klas leerlingen van het voortgezet onderwijs in Amsterdam, die verzameld zijn voor het preventief gezondheidsonderzoek door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Overgewicht is bepaald aan de hand van de Body Mass Index (BMI) volgens de voor jongeren ontwikkelde internationale afkapwaarden. De BMI wordt berekend op basis van de lengte en het gewicht dat gemeten en geregistreerd wordt door een medewerker van de JGZ.

De gegevens over pesten en mentale gezondheid zijn verzameld met een digitale vragenlijst die de leerlingen klassikaal invullen. Pesten is gemeten met de vraag: 'Hoe vaak ben je de afgelopen drie maanden op school gepest?'. Voor dit onderzoek waren de antwoordcategorieën minimaal twee keer per maand gepest worden versus niet of minder dan twee keer per maand gepest worden. Tot slot zijn twee aspecten van mentale gezondheid meegenomen: sociaal-emotionele gezondheid en suïcidale gedachten. Sociaal-emotionele gezondheid is gemeten met de leerlingversie van de Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). Een verhoogde SDQ-totaalscore betekent meer kans op sociaal-emotionele problemen. Suïcidale gedachten zijn gemeten met de vraag: 'Heb je in de laatste 12 maanden er wel eens serieus over gedacht een eind te maken aan je leven?'. Voor dit onderzoek waren de antwoordcategorieën nee (nooit) versus ja (variërend van een enkele keer tot heel vaak).

Slechtere mentale gezondheid van jongeren met overgewicht vaak veroorzaakt door pesten.

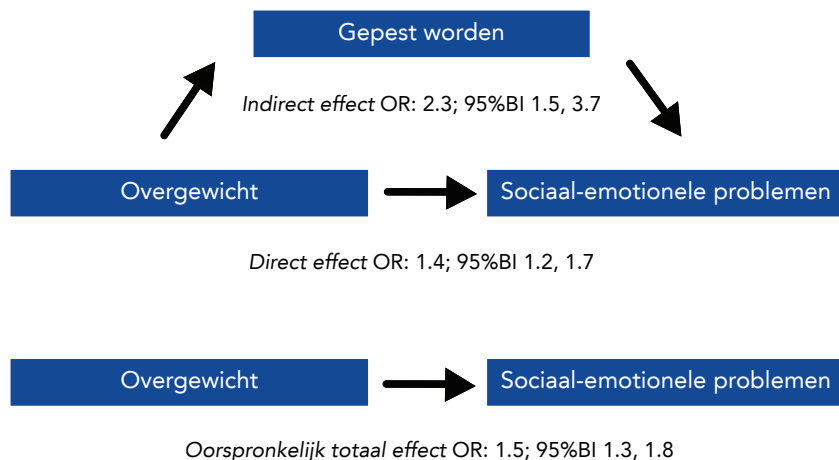
Vergeleken met jongeren met een gezond gewicht, hebben jongeren met overgewicht vaker sociaal-emotionele problemen en vaker suïcidale gedachten. Dat jongeren met overgewicht meer kans hebben op een slechtere mentale gezondheid dan hun leeftijdsgenoten zonder overgewicht, komt grotendeels doordat deze jongeren vaker gepest worden (zie figuur 1a en 1b). Voor jongeren met obesitas geldt dit nog sterker (zie figuur 2a en 2b).

Conclusie

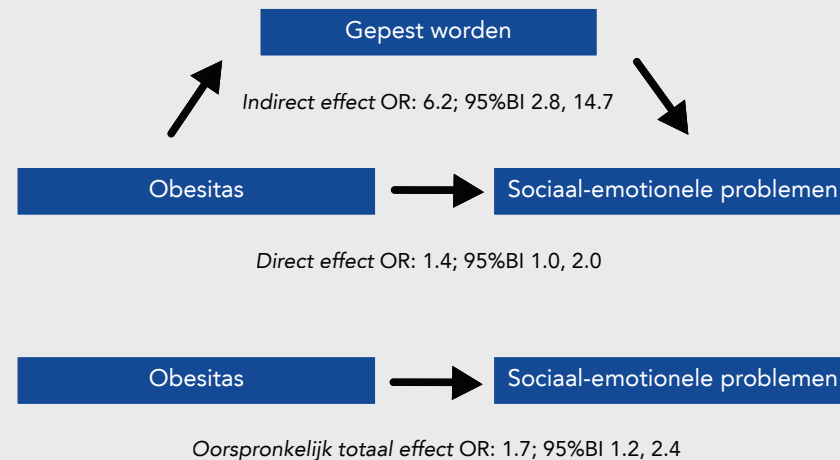
De slechtere mentale gezondheid van jongeren met overgewicht is grotendeels het gevolg van het feit dat zij vaker worden gepest. Het is daarom belangrijk dat pesten en mentale gezondheid geïntegreerd worden in preventieprogramma's ter bevordering van een gezond gewicht. Andersom is het ook van belang dat in preventieprogramma's voor mentale gezondheid en pesten meer aandacht wordt besteed aan overgewicht.

Is de slechtere mentale gezondheid van jongeren met overgewicht het gevolg van pesten?

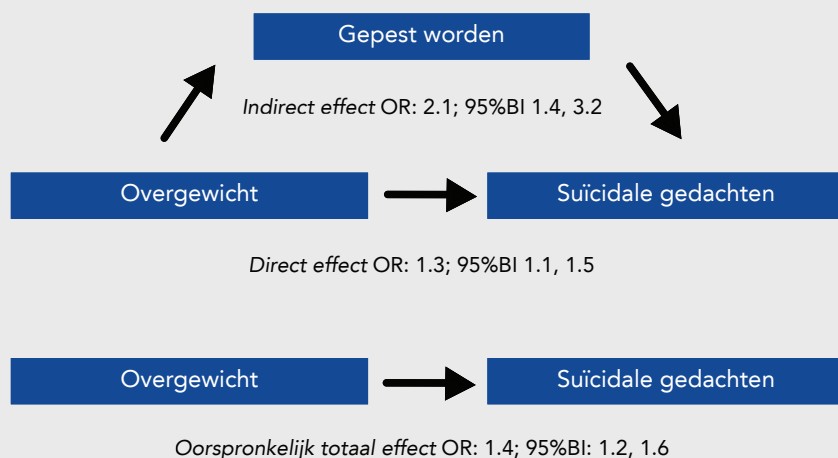
Figuur 1A Overgewicht (inclusief obesitas) - Sociaal-emotionele problemen

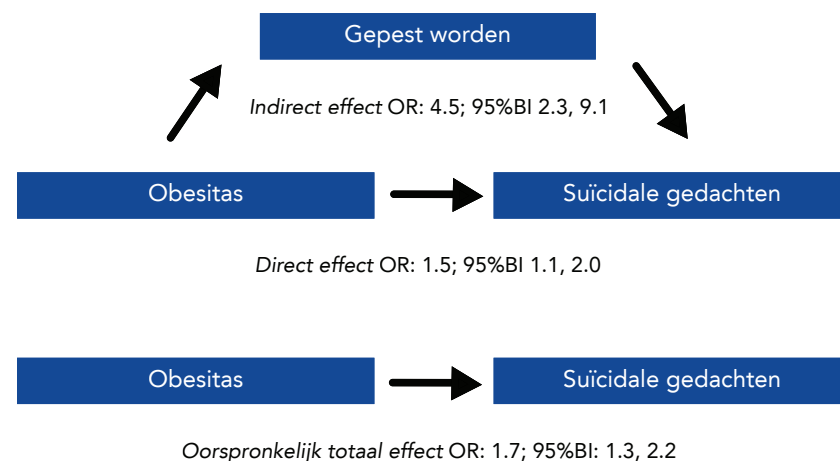
Figuur 2A Obesitas - Sociaal-emotionele problemen

Figuur 1B Overgewicht (inclusief obesitas) - Suïcidale gedachten

Figuur 2B Obesitas - Suïcidale gedachten

Colofon

Factsheet Overgewicht, pesten en mentale gezondheid onder Amsterdamse tieners,
nummer 1, november 2019

GGD Amsterdam

Afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ)

Tekst: Leonie van Vuuren

Met dank aan: Gusta Wachter, René Veenstra, Judith Rijnhart, Marcel van der Wal,
Mai Chin A Paw, Vincent Busch

Vormgeving: Sjoukje Mos

Foto's: Fotobank Gemeente Amsterdam

Meer lezen?

De resultaten van dit onderzoek zijn ook gepubliceerd
in het wetenschappelijk tijdschrift BMC Public Health:

<https://rdcu.be/bFuEF>

Contact?

telefoon: 020 555 5495

email: egz@ggd.amsterdam.nl

websites: www.ggd.amsterdam.nl

www.ggdgezondheidinbeeld.nl